

Wijziging van enige bepalingen betreffende de rechterlijke organisatie

VERSLAG VAN EEN MONDELING OVERLEG

Nr. 11

De vaste Commissie voor Justitie kwam op woensdag 6 oktober op verzoek van de Minister van Justitie bijeen teneinde over het onderhavige wetsontwerp alsnog nader overleg te plegen.

De bewindsman was daarbij vergezeld van een tweetal hoofdambtenaren.

De commissie brengt omtrent het besprokene het volgende verslag uit.

De Minister stelde bij het begin van het overleg, dat hij zakelijk ten aanzien van de onderhavige materie geen nieuwe gezichtpunten had. Hij had om dit overleg gevraagd, aangezien hij van mening was, dat de plenaire behandeling van het wetsvoorstel, waarin nogal ingewikkelde onderwerpen zijn opgenomen, vruchtbaarder zou kunnen zijn, indien daaraan nog vooraf een gesprek omtrent een aantal zaken in de kring van de Commissie zou plaatsvinden. Met name kon de bewindsman zich voorstellen, dat het nuttig was om met de Commissie een gedachtenwisseling te hebben over de punten, die op de hoorzitting naar voren waren gekomen.

De voorzitter der commissie legde hierop een lijst van punten over, ontleend aan het voorlopig verslag en het verslag van de hearing. Daarbij stelde hij, dat deze punten naar zijn mening in elk geval nog verder besproken dienden te worden, aangezien hieraan belangrijke verschillen van inzichten ten grondslag lagen. Indien de leden der Commissie hun inzichten in dezen zouden willen doorzetten, dan zou dit, aldus de voorzitter der commissie, een zodanige amendering van het wetsontwerp vragen, dat men in wezen een nieuw wetsontwerp zou moeten krijgen. Daarbij informeerde hij, of reeds nu niet een aantal punten uit het wetsontwerp waaromtrent bij de commissie geen verschil van mening bestaat, zouden kunnen worden gelicht, te weten de salarisvoorstellen ten aanzien van het O.M. en de regeling inzake de plaatsvervangende rechters. Het laatste, zo vervolgde de voorzitter der commissie, dient zo snel mogelijk te worden ingevoerd mede in verband met de vacatures en de sollicitaties naar vacatures bij de rechterlijke macht. Gelet op de huidige situatie bij een aantal rechtbanken, mag de invoering van deze regeling niet lang meer op zich laten wachten. Ten aanzien van deze punten, stelde hij derhalve de bewindsman uitdrukkelijk de vraag of het mogelijk was om deze uit het voorliggende wetsontwerp te lichten, en zo ja, of het departement bereid was een afzonderlijk wetsontwerp te dezen in te dienen. Hij herhaalde dat echter ten aanzien van de overige punten van het wetsontwerp voorlopig nog een zodanig verschil van inzicht aanwezig is, dat een snelle afdoening nauwelijks mogelijk is zonder dat men het van beide kanten op stemmingen laat aankomen om daarbij te constateren, wiens standpunt het gewonnen heeft. Spreker achtte het niet gelukkig om bij wetsvoorstellen, als het onderhavige, door stemmingen oplossingen tot stand te brengen met betrekking tot zulke controverse onderwerpen. Een ander lid der commissie voegde hieraan nog toe, dat naar zijn mening in zo'n afzonderlijk voorstel ook de positie van de fiscale en notariële juristen, gelet op de acute noodtoestand, te dezen diende te worden opgenomen.

Hierop ingaande stelde de bewindsman, dat hij niet aanstonds lapidair kon bevestigen, of het technisch mogelijk was

een aantal zaken uit het wetsontwerp te lichten. Hij zegde toe hierover nog eens te zullen nadenken en daaromtrent de commissie te zullen inlichten. Het kwam hem overigens onwarschijnlijk voor, dat van het pakket voorstellen, zoals dit in het wetsontwerp is opgenomen, enkele niet in juridisch-technisch opzicht losgemaakt zouden kunnen worden. Belangrijker was echter voor de Minister de vraag, of het een goede zaak is om zaken van dit pakket los te maken. Ter tafel ligt, aldus de bewindsman, een pakket van voorstellen, die men van departementswege alle belangrijk vindt en wel zo belangrijk, dat het departement gemeend heeft deze te moeten opnemen in de partiële herziening, die op de algehele herziening moest vooruitlopen. Het gaat om zaken, waarvan het departement vindt dat zij de moeite waard zijn om op korte termijn verwezenlijkt te worden. Het departement heeft daarbij niet rekening gehouden met de vraag, welke van deze voorstellen onderling weer grote urgentie hebben. Spreker vroeg zich af, of men zich nu moet gaan vermoeien met de vraag, of er zaken uit dit geheel losgemaakt kunnen worden en, zo ja, welke. De bewindsman was van mening, dat het voor hem en voor de commissie, na alles wat in de stukken en bij de onlangs door de commissie gehouden hoorzitting naar voren is gekomen, heel duidelijk was, welke de voor en tegens zijn van de diverse voorstellen. Hierover behoeft niet meer lang te worden nagedacht. Dit betekent, dat het wetsontwerp, al zitten er een aantal punten in, waar een aantal leden der commissie moeite mee hebben, in ieder geval, zoals het er thans ligt, genoegzaam is voorbereid. Eventueel zullen een aantal leden — spreker hoopte, dat het er weinigen zouden zijn — zich gevoelen om tegen bepaalde voorstellen te stemmen. De bewindsman betreurde dit, doch hij voegde eraan toe, dat men de Kamer na dit overleg, dat wellicht ten aanzien van enkele punten nog opheldering zou verschaffen, zijn oordeel over het wetsontwerp zou moeten laten geven.

Hierop antwoordend stelde de voorzitter der commissie, dat het iets te vrijmoedig was om te stellen, dat de zaken, vervat in het voorliggende voorstel, moesten vooruitlopen op de fundamentele herziening. Een aantal onderdelen van het ontwerp raakt de fundamentele organisatie van de rechterlijke macht. Voor sprekers opvatting waren dit zaken, die men beter in het kader van een totale herziening van de wet kan regelen dan dat men deze nu in dit ontwerp gaat vastleggen. Want hierdoor zal men bij de fundamentele reorganisatie al vastzitten aan de thans te kiezen uitgangspunten, bij voorbeeld het standpunt ten aanzien van de gerechtsauditeur.

De bewindsman zegde hierop toe aan het einde van deze vergadering dan wel na overdenking van de bij dit overleg naar voren gekomen overwegingen antwoord te zullen geven op de vraag, of er iets aan een etappegewijze behandeling van de voorstellen te doen zal zijn en, zo ja, hoe zulks eventueel zou kunnen.

Een ander lid der commissie beklemtoonde hierna eveneens, dat in het wetsontwerp, dat was aangekondigd als zijnde van min of meer technische aard, allerlei principiële zaken waren opgenomen, die vooruitliepen en een wetsontwerp inzake de fundamentele herziening van de rechterlijke organisatie dreigden te frustreren. Spreker — alsook zijn fractie — bleef het onlogisch vinden om dit wetsontwerp, met uitzondering van de punten, waarvan de voorzitter een afsplitsing had voorgesteld in zijn geheel te gaan behandelen. In dit wetsontwerp zijn allerlei technische en principiële zaken op één hoop gegooid, zo stelde deze spreker.

Van de zijde van de Minister werd in dit verband opgemerkt, dat, indien men uit het wetsontwerp de voorstellen zou willen lichten, die de strekking hebben om de noodtoestand bij het openbaar ministerie op te heffen, zulks meer inhoudt dan alleen de kwestie van de salarissen bij het openbaar ministerie. Men zal dan in ieder geval er veel meer uit moeten lichten. Er bestaat een vrij grote samenhang tussen een aanzienlijk aantal onderdelen van het ontwerp.

De voorzitter der commissie stelde hierop, dat het zijn bedoeling was om te stellen, dat alles uit het wetsontwerp ware

te halen, wat activeert om het openbaar ministerie goed be-
mand te krijgen. In dit verband dacht hij ook bij voorbeeld aan
gelijke promotiemogelijkheden, het instituut van de plaatsver-
vangend officier van justitie, enz. Daarbij erkende hij, dat men
dan wel bleef zitten met de verkeersdelicten. Zulks nam naar
's sprekers mening niet weg, dat ook de invoering van de ver-
keersschout een fundamentele structurele maatregel is in de
organisatie van de rechterlijke macht. Hij herhaalde ander-
maal, dat men met het introduceren van b.v. de verkeersschout
bezig is met het fundament van de rechterlijke organisatie.

Hierna ging de commissie over tot het bespreken van de
punten, vermeld in de door de voorzitter der commissie aan
het begin der vergadering overgelegde lijst.

De voorzitter der commissie stelde ten aanzien van het punt
van de fundamentele herziening rechterlijke organisatie, dat bij
de hoorzitting gebleken was, dat een aantal mensen nogal ge-
schrokken waren van de termijn, die genoemd is in de memo-
rie van toelichting en die nodig zou zijn om tot een totale
fundamentele herziening te komen. Hierbij stelde hij de vraag,
of overwogen wordt met betrekking tot deze herziening een
staatscommissie in te stellen en, zo ja, of het niet wenselijk is,
dat zulks dan op korte termijn zal geschieden.

De bewindsman merkte naar aanleiding hiervan op, dat in
de memorie van antwoord gesteld is, dat de Regering over-
weegt een staatscommissie in te stellen ter bestudering van
de complexe en zeer principiële problematiek van de rechter-
lijke organisatie en dat voor de voltooiing van dit werk naar
voorlopige schatting een termijn van 6 à 10 jaren moet worden
uitgetrokken. Deze termijn, aldus de bewindsman, is niet zo
lang, als dit op het eerste gezicht lijkt. De termijn van 6 à 10
jaren is de periode, die zou verstrijken alvorens de algehele
herziening ter zake in het *Staatsblad* verschenen is. De gehele
problematiek moet in de komende jaren worden bestudeerd.
Vervolgens moet een en ander in wetsontwerpen worden neer-
gelegd en hierover zullen dan her en der allerlei adviezen
moeten worden gevraagd. Daarna pas kunnen de ontwerpen
aan de Staten-Generaal worden gepresenteerd, die op hun
beurt ook wel enige tijd nodig zullen hebben deze ingewikkelde
materie te bekijken.

Van meet af aan, zo vervolgde de bewindsman verder, zal
aan de in te stellen staatscommissie enige structuur worden ge-
geven ten einde snel van start te kunnen gaan. In verband hier-
mede zal aan de instelling van deze commissie ten departe-
mente een ambtelijke studie, aangevuld eventueel door deskun-
digen van buiten, voorafgaan, ten einde een inventarisatie
van de problemen, die er liggen, aan te pakken en om na te
gaan, waar het bij de commissie over dient te gaan, opdat
voorkomen wordt dat deze terechtkomt in een mer à boire.
Deze inventarisatie wil men op korte termijn maken, b.v. in de
eerste helft van 1972. Wanneer deze inventarisatie binnen is,
zal op basis daarvan een staatscommissie in het leven geroepen
kunnen worden.

Bij het onderwerp: positie fiscale juristen merkte de voorzit-
ter der commissie op, dat hij geconstateerd had in de memorie
van antwoord, dat de opvattingen te dezen tegenover elkaar
staan. Ook naar zijn mening waren ter hoorzitting zwaar-
wegende argumenten naar voren gebracht om de voorstellen,
neergelegd in het wetsontwerp, niet te volgen.

De Minister antwoordde naar aanleiding hiervan, dat hij ter
voorkoming van misverstand te dezen eerst wilde ingaan op de
vraag, hoe op dit moment de situatie is. Op 1 maart 1972, zo
stelde spreker daarbij, houdt op te werken de overgangsbepa-
ling van artikel 28 van de Wet Administratieve Rechtspraak
Belastingzaken. Dit artikel is destijds in de wet gekomen als
overgangsbepaling met de uitdrukkelijke bedoeling dat deze
bepaling maar even zou gelden. Dit betekent, dat, indien er op
wetgevend gebied niets zou zijn gebeurd, vanaf 1 maart 1972
geen enkele fiscale jurist meer in een belastingkamer en a
fortiori daarbuiten benoemd zou kunnen worden. Het laatste
wat men dan ook nu mag doen, is aan de Regering verwijten,
dat zij de positie van de fiscale jurist te na komt. De Rege-
ring doet iets positiefs voor de fiscale juristen, zo merkte
spreker op.

De Regering stelt artikel 25 andermaal als overgangsbepaling voor, er toe strekkende, dat degenen, die vóór 1 maart 1972 benoembaar waren, ad infinitum benoembaar zullen blijven. Deze overgangsbepaling betekent tweërlei en wel dat de eerstkomende 10 jaren na heden de situatie feitelijk volstrekt gelijk blijft aan die, zoals het was. Het komt, aldus de Minister, niet voor, dat iemand binnen 10 jaar na zijn afstuderen voor benoeming aan een hof in aanmerking komt. De eerste 10 jaren is de situatie gelijk aan die van heden, dankzij het voorstel van de Regering, zo stelde de bewindsman. In die tien jaren en als het kan eerder is de totale herziening van de Wet R.O. aan de orde geweest en beklonken. In deze 10 jaar is met name dus ook de hele problematiek bestudeerd van de opleidings- en benoemingseisen van de rechterlijke macht. Een en ander betekent, dat men hooguit iets zou moeten doen voor de komende 10 jaar. Welnu, dat gebeurt, aldus de Minister. Uit artikel 25 blijkt zonder meer, dat de komende 10 jaren al degenen, die vóór 1 maart 1972 fiscaal jurist zijn geworden benoembaar blijven. Degenen, die na die datum komen, zouden niet voor een benoeming in aanmerking gekomen zijn. Ten slotte wees hij er andermaal op — hoewel spreker dit van minder belang achtte, doch wel het vermelden waard — dat degenen, die vóór 1 maart 1972 benoembaar zijn geworden ad infinitum, bij voorbeeld nog over twintig jaar, benoembaar blijven.

Bij het onderwerp vacatures rechterlijke macht, te weten het aantal vacatures sedert 1-1-1971, het aantal sollicitanten, de buitenstaanders, voordrachten, specialisten als kinderrechtshouders, wilde de voorzitter der commissie zich beperken tot het verzoek om over deze zaken voor de commissie feitelijke gegevens schriftelijk te verkrijgen.

Van de zijde van de Minister werd toegezegd afschriften te zullen verstrekken aan de commissie¹⁾ van een lijst van de bestaande vacatures sinds 1 januari 1968, waarin tevens de aanbevelingen, het aantal sollicitanten alsook de ratio's, die erbij betrokken waren, tot uitdrukking zijn gebracht. Voorts zal in deze lijst nog worden aangegeven in hoeverre bij de sollicitaties buitenstaanders betrokken waren.

In dit verband informeerde de voorzitter der commissie nog, of de sollicitant, die door de commissie-Dubbink niet wordt aanbevolen, wordt medegedeeld, waarom zulks niet is geschied. Hoewel spreker dit een gevoelige zaak vond, achtte hij het niettemin een goede zaak, indien dit de sollicitant wordt verteld.

Van de zijde van de Minister werd hierop geantwoord, dat deze sollicitanten te horen krijgen, dat men over het psychologische onderzoek een gesprek kan hebben met de psycholoog van de Rijkspsychologische Dienst, die het rapport heeft opge maakt. Herhaaldelijk is gebleken, dat dit bijzonder op prijs werd gesteld. Men krijgt echter niet van de commissie-Dubbink, als er andere argumenten zijn, daarover een schriftelijke mededeling.

De voorzitter der commissie drong bij de bewindsman erop aan, dat zulks toch zou gebeuren.

Een ander lid van de commissie was daarentegen van mening, dat een opsomming van de kwalificaties anderzijds ook weer frusterend zou kunnen werken. Niettemin zou ook dit lid het op prijs stellen, indien er voor de niet aanbevolen sollicitanten in stede van het nu geldende korte en koele briefje een gesprek te dezen zou plaatsvinden met een van de leden der commissie.

Van de zijde van de Minister werd toegezegd dit over te brengen aan de commissie-Dubbink en deze om een standpuntbepaling ter zake te vragen.

Hierop stelde de voorzitter der commissie dat de commissie te zijner tijd gaarne over deze standpuntbepaling zal worden ingelicht.

Gekomen bij het punt van de honorering en kostenvergoeding van de rechterlijke ambtenaren wees de voorzitter der

commissie in het bijzonder op het daarbij betrokken fiscale aspect. Hij vroeg zich daarbij af, of de problemen met dit laatste niet door het Ministerie van Justitie zouden kunnen worden opgelost, al dan niet in overleg met het Ministerie van Financiën en indien zulks niet mogelijk was, of er dan daarop niet iets in de sfeer van de honorering te vinden zou zijn. Hij realiseerde zich dat dit laatste een verschuiving van het probleem was. In verband hiermede gaf hij dan ook grotere voorkeur aan een oplossing in de fiscale sfeer dan aan een op het terrein van de honorering.

Van de zijde van de Minister werd hierop geantwoord, dat omtrent het door de voorzitter der commissie gestelde bepaald geen algemeen onbehagen bij de rechterlijke macht is. Het door de voorzitter gesignaleerde gold naar sprekers mening voor weinig colleges, wellicht slechts voor één rechterlijk college. Bij een aantal rechterlijke colleges is men tot een bevredigende regeling gekomen met de belastinginspecties, zodat deze een vaste aftrek kunnen toepassen, welke varieert naar een inkomenspercentage.

De voorzitter der commissie vroeg zich hierop af, of een dergelijke regeling niet in het gehele land zou kunnen plaatsvinden en er derhalve aan de hand van één landelijke norm gewerkt zou kunnen worden.

Ook een ander lid der commissie bevestigde, dat hem uit de hoorzitting gebleken was, dat deze zaak bij de inspecties verschillend ligt.

Weer een ander lid der commissie voelde er weinig voor om ten aanzien van dit aspect in het algemeen een suggestie aan alle inspecties te doen.

Nog een ander lid kon zich hierbij aansluiten en wilde bevestigd niet verder gaan dan een verzoek te doen aan de Minister van Justitie om dit aspect bij die rechterlijke colleges, waar het fiscale aspect onbehagen wekt, nog eens nader te bekijken.

De commissie kon zich met deze laatste suggestie verenigen.

Hierna merkte de voorzitter der commissie bij het punt van het aantal vice-presidenten in den Haag en Rotterdam op, dat van de zijde van de rechtbank van Rotterdam te dezen gezezen was naar de verhouding in Amsterdam, waar ten opzichte van het aantal rechters een groter aantal vice-presidenten zou zijn.

In antwoord hierop werd van de zijde van de Minister gesteld, dat de maxima, die opgenomen zijn in de samenstelling, niet bepalend zijn voor de complete bezetting van de colleges. De complete bezetting wordt bepaald op grond van de bedrijfsstatistiek n.l. wat de omvang van het werk bij de rechtbank is. Voorts geldt de regel, dat voor elke meervoudige kamer een vice-president wordt benoemd. De onrust, die aan Rotterdamse zijde werd gesignaleerd, werd daarbij niet terecht geacht.

Gevraagd door de voorzitter der commissie waarom niet voor de rechtbanken van Amsterdam, den Haag en Rotterdam dezelfde maxima gelden, werd van de zijde van de Minister opgemerkt, dat zulks niet kan, omdat deze rechtbanken niet gelijk in omvang zijn. De rechtbank van Amsterdam is de grootste rechtbank. Dit college gaat b.v. met ± 10 rechters boven de rechtbank van den Haag uit, althans in concreet aantal.

Gekomen bij de tijdelijke weddeverhoging bij invallen, ook in het eigen college, vroeg de voorzitter der commissie zich af, of met betrekking tot de hier gerezen problemen wellicht een aanbeveling tot het ontvangen van een toelage, gedaan door de president een oplossing zou zijn.

Hierop antwoordend, werd van de kant van de bewindsman opgemerkt, dat het algemene beeld is dat de zittende magistratuur bijzonder gunstig gehonoreerd wordt. Hierbij werd een staat overgelegd¹⁾, die een volledig overzicht geeft van de honorering bij het Rijk en van alle bijzondere groepen. Daaruit blijkt, dat de bezoldiging van de zittende magistratuur bijzonder hoog op de lijst staat. Tegen de achtergrond van deze vrij hoge honorering behoeft men, aldus deze spreker, niet zo

¹⁾ Deze zijn inmiddels aan de commissie toegezonden. Een exemplaar is als bijlage aan dit verslag toegevoegd.

¹⁾ Deze is op de bibliotheek ter inzage nedergelegd.

gevoelig te zijn voor het verzoek om het toekennen van toelagen als men b.v. voor een collega invalt. Een vice-president van de rechtbank te Rotterdam verdient bij voorbeeld een jaarsalaris van f 60 000. Tegen deze achtergrond moet men naar de mening van het departement voldoende teamspirit, ook financieel, kunnen opbrengen om in te vallen in een kamer, als er iemand niet kan, als ook om wel eens een kort geding te doen.

Hierop repliceerde de voorzitter der commissie, dat er vice-presidenten zijn, die speciale korte gedingen doen, die de president nooit doet, en stelselmatig daarbij betrokken worden.

Een ander lid merkte daarbij op, dat deze zaak vooral urgentie heeft bij middelgrote rechtbanken, waar de bezetting nu eenmaal marginaal is. Als daar ziekten zijn, zit men vaak met een langdurige vervanging, die op een of twee personen neerkomt. Deze moeten dan het dubbele werk doen voor dezelfde honorering.

Van de zijde van het departement werd erop gewezen, dat men aan de hand van de bedrijfsstatistieken en de normen, die in overleg met de president zijn opgesteld, jaarlijks nagaat, hoe een rechtbank moet worden bezet. De president kan dan alle bezwaren inbrengen op grond van de bestaande bezetting. Men probeert dan van departementswege de feitelijke bezetting in de richting van een ideale bezetting te brengen. Het kan voorkomen, aldus deze zegsman, dat het bezetten van een vacature wat lang loopt, doch doordat de raio's ook al b.v. na 1 jaar rechter-plaatsvervanger kunnen worden, vindt de rechtbank heel vaak een goede reserve in de eigen raio's. Men moet er overigens tegen kunnen, dat er wel eens een vacature is. Men moet dan ook een beroep kunnen doen op de teamspirit van de leden van de rechterlijke macht. Er is op dit moment nog geen enkele rechtbank bezet beneden de normen.

De voorzitter der commissie antwoordde hierop, dat het beroep op de teamspirit overspannen kan zijn, wanneer men al te vaak een beroep doet op een bepaalde persoon in verband met zijn bekwaamheden en zulks niet in de honorering tot uitdrukking komt.

Een ander lid der commissie was huiverig voor de opvatting, dat men, indien men een collega vervangt, recht zou hebben op een extra salariering. Gevreest werd, dat dan het hek van de dam zou zijn. Ook erkende deze spreker, dat het zeker wel eens voorkomt, dat er een aantal rechters zijn, die meer moeten invallen. Dat geldt vooral als er bij een rechterlijk college kneusjes zijn. Doch dit laatste is nu eenmaal verbonden aan de onafzetbaarheid van de rechterlijke macht.

De voorzitter der commissie merkte op, dat men een denkfout maakt, indien men meent, dat men deze mensen, wat hun salaris betreft, kan isoleren van het reservoir, waaruit ze voortkomen. Voor deze functies, waar het hier om gaat, concurreert men in wezen met het top-management van het bedrijfsleven. Wanneer men de leden van de rechterlijke macht niet meer uit de top kan krijgen, dan krijgt men geen optimale rechterlijke macht.

Hierop werd van de kant van de Minister gesteld, dat de salariering van de rechterlijke macht het heel goed kan opnemen tegen de bezoldiging van de bedrijfsjuristen, zeker als men daarbij de totale carrière betreft. De bekwame rechter is immers gemiddeld na 7 jaar aan de beurt voor promotie tot raadsheer aan een hof of tot vice-president bij een rechtbank.

Een ander lid was van mening, dat de rechter achterstaat bij de bedrijfsjurist, wat zijn outillage betreft. Spreker achtte het ergerlijk, dat een rechter vaak zelf zijn vonnissen moest tikken. Hierin diende vooral verbetering te komen.

De voorzitter der commissie wees erop, dat het voorliggende wetsontwerp al voorzag in een betere outillage, o.a. gerechtsauditeur en documentalist. Overigens vroeg hij zich in dit verband af, of de wettelijke bepalingen niet zodanig gewijzigd zouden moeten worden, dat het gemakkelijker zou zijn om kneusjes onder de rechters ertoe te kunnen zetten om eerder met ontslag te gaan.

Van de zijde van het Ministerie werd naar aanleiding van de laatste opmerking erop gewezen, dat ook onder de huidige be-

palingen verschillende rechters al met ontslag gegaan waren na aandrang van de procureur-generaal.

Bij de vraag, waarom men volgens het wetsontwerp bij de rechterlijke macht zo laag in salariering moet beginnen, antwoordde de Minister, dat aan de salarisschaal van de rechter de motivering ten grondslag ligt, dat het in salarieringsopzicht niet van invloed mag zijn voor een raio, die de opleiding heeft beëindigd om de weg van de staande of de zittende magistratuur op te gaan. De bewindsman achtte het onjuist, dat er in de huidige situatie raio's zouden kunnen zijn, die eigenlijk zouden voelen voor de staande magistratuur, doch om financiële overwegingen het zoeken in de zittende magistratuur. Dit brengt een stuk onzuiverheid in de beroepskeuze teweeg, die er naar het oordeel van de bewindsman niet behoort te zijn. Vandaar dat het idee ontstaan is, dat men dit moet gaan saneren in dier voege, dat het voor een raio, die op het kruispunt van wegen staat, uit een salarieringsoogpunt er niet meer toe doet, of hij nu kiest voor het openbaar ministerie of de zittende magistratuur. De toeloop van de raio's zal, zo geloofde de bewindsman, hierdoor niet merkbaar worden beïnvloed. Hooguit kan er een probleem ontstaan aan het einde van de raio-opleiding. Het zou dan nl. kunnen gebeuren dat raio's, die benoembaar zijn voor de zittende magistratuur en die onder de huidige situatie meteen op het te hoog zittende fixum zouden komen, doch nu voortaan moeten wachten om dit te bereiken, middelerwijl naar elders worden weggezogen, b.v. naar de advocatuur. Overigens is dit laatste nog altijd een speculatie, zo stelde de Minister. Het in gelijke positie plaatsen van substituut-officieren van justitie en rechters vindt men ten departemente absoluut noodzakelijk. Hiertegen kunnen geen overwegende bezwaren worden ingebracht.

Een lid merkte op, dat de kwestie van de financiële gelijktrekking in dit opzicht voor hem minder relevant is dan de vraag van meer principiële aard, wat, indien die gelijktrekking er moet komen, dan het startpunt moet zijn en wat de lengte van de schalen.

Van de zijde van de Minister werd hierop onder andere gesteld, dat het gekozen niveau uitgaat van de basis van de salariering bij het openbaar ministerie.

De voorzitter der commissie wees in dit verband er nog op, dat het hier niet alleen om raio's gaat doch ook en met name om de buitenstaanders. Als de buitenstaander wordt geconfronteerd met het feit, dat van zijn ervaring in de rechtspraktijk buiten de magistratuur tien jaar buiten aanmerking wordt gelaten, dan zal de aantrekkelijkheid voor de buitenstaander ten opzichte van de huidige situatie sterk verminderen.

Van de zijde van de Minister werd naar aanleiding van deze opmerking geantwoord, dat op de kwestie van de buitenstaanders in het kader van dit probleem lange tijd is gestudeerd. Het is een moeilijk probleem. Men zit daarbij met het feit, dat het in de wet moet worden vastgelegd. Men kan dit niet van geval tot geval vaststellen.

Met betrekking tot de punten: gerechtsauditeur-positie-substituut-griffier-toekomst van de raio-selectie van raio's, merkte de voorzitter der commissie onder meer op, dat in de stukken niet voldoende naar voren komt, wat de positie van de substituut-griffier gaat worden als de gerechtsauditeur er is.

Hoewel de Minister het er niet mee eens was, kon deze zich voorstellen, dat er leden onder de commissie waren, die niet enthousiast waren over de invoering van het instituut van de gerechtsauditeur. Daarbij vroeg de bewindsman zich af, wat men toch uiteindelijk tegen dit instituut kon hebben. Hoe is het namelijk op het ogenblik met de raio's gesteld? De raio's hebben thans gedurende zes jaar, binnenkort vijf jaar, een basisopleiding. Na afloop daarvan moeten zij in het algemeen nog vier jaar wachten alvorens zij voor een rechterlijke benoeming in aanmerking komen. In deze vier jaar worden ze thans tot substituut-griffier gemaakt. Dit is niet, zo stelde de bewindsman, in alle opzichten een aantrekkelijke situatie. Zij worden dan goeddeels met een administratieve functie beladen. Derhalve een, althans partieel, oneigenlijke situatie tussen opleiding en rechtschap. In het wetsontwerp heeft men nu voorgesteld hen voortaan tot gerechtsauditeur te benoemen.

Een gerechtsauditeur, die anders dan de substituut-griffier voor de volle honderd procent belast wordt met juridisch werk, derhalve in de sfeer van het rechterschap. Dit kan naar de mening van de Minister voor de raio's alleen maar beter zijn. Het betekent nl. dat zij uitsluitend en volledig met juridisch werk ter onmiddellijke assistentie van de rechter in een specifiek rechterlijke taak worden belast. De wachttijd om rechter te worden blijft hetzelfde. Alleen het laatste stuk van de wachttijd wordt voor de raio's attractiever. Verder zijn er nog de buitenstaanders. Ook hier wordt niets afgesneden, aldus de bewindsman, doch alleen iets bijgedaan. Men kan daarbij in redelijkheid hooguit twisten over de vraag, hoeveel er bij wordt gedaan. Immers, degenen, die heden ten dage belangstelling hebben voor de rechterlijke macht, hebben thans maar één mogelijkheid – behalve een enkele persoon, die rechtstreeks tot rechter wordt benoemd – nl. de weg van de rechter-plaatsvervanger. Dit laatste kan echter niet voor allen. Niet iedereen is namelijk in de positie om in betekenende mate rechter-plaatsvervanger te zijn. Welnu, zo vervolgde de Minister, dezen krijgen nu een andere additionele voorziening in de vorm van het auditeurschap, waarbij men ook salaris krijgt. En van daaruit kan men dan de stap maken naar het rechterschap. Volledigheidshalve stelde de bewindsman, dat deze gerechtsauditeurs ook rechter-plaatsvervanger kunnen zijn. Concluderende stelde hij, dat het patroon van mogelijkheden te dezen alleen maar wordt verbreed. Spreker uitte dan ook zijn verwondering, dat zoveel tegen dit instituut te hoop wordt gelopen.

Van de zijde van de Minister werd er nog op gewezen, dat de functie van gerechtsauditeur twee aspecten heeft, nl. allereerst een personeelsaspect, maar ook een organisatorisch aspect. De opleiding van de raio's is gericht op rechtspreken en niet op administratief werk. Daarnaast is de functie van de gerechtsauditeur gedacht als een assistent van de rechter, die voor deze allerlei problemen uitzoekt. De gerechtsauditeur komt onder het gezag van de president te staan. De functie is een goede voorbereiding voor een latere benoeming tot rechter.

De voorzitter der commissie begreep uit het vorenstaande, dat de substituut-griffier dan louter een administratieve functie zal hebben.

Van de zijde van de Minister werd zulks bevestigd. Voornamelijk zal hij belast zijn met het notariële werk b.v. het opmaken van een proces-verbaal. Het typische rechterlijke werk zal dan echter door de laatste niet meer worden verricht.

Vervolgens informeerde de voorzitter der commissie, of bij de selectie van de raio's de selectienormen niet zeer hoog werden aangelegd.

Een ander lid repliceerde hierop, dat men een hoge selectiegraad kan nemen, als men genoeg mensen heeft.

Van de kant van het ministerie werd hierop opgemerkt, dat de selectiecommissie voor de raio's tot nu toe het schaarste-aspect nooit bij de selectienormen had betrokken. Tot nu is altijd iedereen aangenomen, die geschikt was en iedereen afgewezen, die ongeschikt leek. In de komende jaren zal dit wel gaan veranderen in verband met de te verwachten toevloed van juristen. Men zal dan moeten gaan kiezen. Er kunnen nl. per jaar gemiddeld niet meer dan twintig kandidaten worden aangeworven.

Met betrekking tot het maximum aantal leden van de Centrale Raad van Beroep gaf de voorzitter der commissie de bewindsman de gedachte in overweging het aantal vast te stellen leden van dit college aan de Minister over te laten.

De Minister wilde gaarne deze gedachte overnemen. De woorden „ten hoogste 10” in het wetsontwerp zouden dan ook vervangen kunnen worden door „het door Ons noodzakelijk geachte aantal”.

Met betrekking tot de instelling van ongegradueerde griffiers stelde de voorzitter der commissie, dat de vraag gerezen was, of nu vooral personen met een h.e.a.o.-opleiding en niet meer juristen de functie van griffier zouden gaan vervullen.

De Minister merkte op, dat het bij deze zaak gaat om de vraag, of men het nu werkelijk nodig vindt, dat het hoofd van de griffie een jurist moet zijn.

Van de zijde van de Minister werd daarbij nog de vraag gesteld, of het mogelijk is onder de juristen, die bereid zijn griffiers van rechtbanken te worden, bekwame managers te vinden, die grote eenheden als griffies van rechtbanken kunnen leiden.

De voorzitter der commissie antwoordde hierop, dat zulks mogelijk is als men aan deze functie een behoorlijk salaris verbindt.

Van de kant van de bewindsman werd hierop gesteld, dat, gelet op de taak van de griffier van een rechtbank, de salarissen van dezen bepaald niet aan de lage kant zijn.

Een ander lid der commissie merkte op, dat zijn bezwaar tegen de ongegradueerde griffier mede gebaseerd is op het feit, dat ook andere academici, bij voorbeeld van de vrije studie-richting, een zodanige functie zouden kunnen vervullen. Daarnaast voelde deze als een bezwaar, dat de griffier in het team van de rechterlijke macht te maken krijgt met alleen academici. De degradatie van de functie van de griffier was naar de mening van dit lid met het voorliggende voorstel ten volle bereikt.

Hierna stelde de bewindsman, dat het gaat om de vraag, wie voor deze functie geschikt zijn. De opvatting van het departement is, dat deze functie, welke in overwegende mate wordt gekarakteriseerd door management, personeelsbeheer en personeelsbeleid van een grote griffie (o.a. Amsterdam 100 personen) zeer wel vervuld kan worden door iemand met economisch-administratief hoger onderwijs. Als groep zijn de juristen qua opleiding voor management en personeelsbeheer minder geschikt dan de h.e.a.o.-mensen. Overigens achtte spreker het in de huidige ontwikkeling een zekere miskenning van de grenserving van het hoger beroeps- en universitair onderwijs, indien men zich op het standpunt stelde van de spreker, die voor hem het woord voerde.

Hierop repliceerde dit lid er op dit moment niet van overtuigd te zijn, dat het alleen de h.e.a.o.-opleiding is, die de mensen kan leveren voor de griffiersfunctie. Dit lid achtte het onjuist om op dit moment in deze wet deze functie al in die vorm open te stellen.

Ook de voorzitter der commissie stelde zich op het standpunt, dat dit een van de punten was, die naar zijn gevoel thans nauwelijks rijp is voor een beslissing. Als hij hierover nu een beslissing zou moeten nemen, dan zou hij dit louter intuïtief doen. Spreker was niet onder de indruk van hetgeen van de zijde van het departement over dit punt in zijn geheel naar voren was gebracht. Hij zag ook niet in dat men in het geheel van de organisatie van de rechtbank op de centrale plaats van de griffier niet een jurist nodig zou hebben, uiteraard met een iets andersoortige opleiding.

Een ander lid was van mening, dat ook deze instelling een geheel nieuwe ontwikkeling was en dat men daaraan maar wennen moest.

Weer een ander lid wees er op, dat ook de gedachtenwisseling omtrent dit punt erop duidde, dat men in feite bezig was met een veel fundamenteeler herziening en dat zulks in strijd was met het karakter van het voorliggende wetsontwerp.

Ook de voorzitter der commissie bevestigde, dat het ook hier het vooruitlopen op nieuwe structuren betrof.

Gevraagd, hoe het nu zit met de vergoeding van de griffier als secretaris van de kamer van toezicht, werd van departementswege opgemerkt, dat het in het beeld dat het departement zich heeft gevormd van de functie van de griffier als personeelschef en als leidinggevend functionaris, die een aantal diensten zal controleren, past, dat het uitvoerende werk van het secretariaat in feite wordt gedaan door iemand, die op het gerecht, terwijl de kamer zit, al aanwezig is, b.v. een der substituut-griffiers. Het departement vindt, dat de functie van de arrondissementsgriffier zich niet meer verdraagt met het b.v. voortdurend telefoneren van notarissen. Daar heeft hij een apparaat voor. Desgevraagd bevestigde spreker, dat een en ander wel geschiedde onder verantwoordelijkheid van de griffier.

Op de vraag, of de betrokken werkzaamheden binnen de normale kantoor tijd werden gedaan, antwoordde men van de zijde van het departement, dat het bij verreweg de meeste

rechtbanken binnen de normale werktijd gebeurt. Het is daar nl. een deeltaak. Bij de drie grote rechtbanken is het een belangrijke taak. Maar het departement heeft geen enkele aanwijzing, dat daar de griffier vrije tijd aan deze aangelegenheid zou besteden.

Hierna stelde de voorzitter der commissie, dat er nogal aangeschapt wordt tegen het feit, dat de salarisschaal van de griffier met een aantal periodieken wordt verlaagd.

De Minister stelde hierop, dat het departement zich nog eens over deze zaak heeft beraden. Naar de mening van de bewindsman leek het een bepleitbare wijziging, te weten deze salarisschaal wat hoger te laten beginnen, die het departement bereid is, indien de commissie dit wenst, aan te brengen.

Gekomen bij het onderwerp: verkeersschout informeerde de voorzitter der commissie, of niet langs andere wegen dan dit voorstel een oplossing te vinden is voor het feit, dat door het O.M. zoveel verkeerszaken te behandelen zijn.

De Minister stelde hierop, dat deze zaak twee kanten heeft. Uitgangspunt van het departement is, aldus de bewindsman, dat de huidige situatie ten deze bij het O.M. niet kan worden voortgezet. Indien men het hierover eens is dan rijst de vraag, wat kan hieraan worden gedaan. Deze vraag kan men op zich zelf wederom splitsen in tweeën en wel de vraag, of de voorziening met betrekking tot de verkeersschout een acceptabele of zelfs een apprecieerbare voorziening is, alsmede de vraag, of er andere voorzieningen mogelijk zijn, die het probleem voldoende oplossen.

De verkeersschout, zo vervolgde de Minister, zal, als een functionaris voor vrijwel uitsluitend verkeerszaken optreden, zij het, dat hij om praktische redenen een enkele maal kan worden belast met de behandeling van niet strikt verkeerszaken. De verkeersschout zal, gelet op de opleiding, die het ministerie zich voorstelt hem te geven, iemand worden, die heel specifiek deskundig zal zijn op het terrein van de verkeersproblematiek, nl. niet alleen deskundig in het verkeersrecht, maar ook in de verkeers- en motortechniek. Daarvoor wordt deze man speciaal opgeleid. Daarin wordt hij specifiek deskundig. Deskundiger dan de gewone O.M.-man is en kan zijn. Dit lijkt, aldus de bewindsman, op zichzelf een goede zaak, temeer daar de verkeersproblematiek van dag tot dag moeilijker wordt. De verkeersschout is in de steeds groter wordende verkeersproblematiek specifiek deskundig, iets wat nu globaal gesproken, bij de staande magistratuur niet aanwezig is.

Aan de andere kant brengt de huidige situatie mede, aldus spreker, dat de officieren van Justitie thans bedolven worden onder de verkeerszaken. Dit betekent, dat daardoor deze functie van Officier van Justitie voor een aantal mensen zijn aantrekkelijkheid verliest. En, indien men nu bezig is met het oplossen van de problematiek van het O.M. dan is dit naar de mening van de bewindsman een relevant punt. Degene, die het daarentegen bij het O.M. nog wel kunnen verstouwen om met alle verkeerszaken bezig te zijn, zijn door de feitelijke situatie van nu niet in de gelegenheid om de all round opleiding en ervaring te verwerven, die men graag aan een O.M.-man zou toedenken. Met de verkeersschout wordt in het O.M. een stuk specialisatie ingevoerd, terwijl op vele wegen om specialisatie wordt gevraagd en de hier aan de orde zijnde specialisatie een onderwerp betreft, die deze specialisatie bijzonder hard nodig heeft. Overigens achtte de bewindsman dit ook weer niet zo'n principiële zaak. Het is niet het pardoes invoeren van een stuk specialisatie. Men is al lang bezig met specialisatie. Er zijn immers al verschillende specialistische magistraten ingevoerd.

Van de zijde van de bewindsman werd daarbij nog aangevoerd, dat de invoering van de verkeersschout rechtstreeks het doel van het wetsontwerp raakt nl. om de totale rechtspositie in de staande magistratuur gelijk te trekken met de totale rechtspositie van de zittende magistratuur. Met de totale rechtspositie dient hier niet alleen de salariëring te worden bedoeld, doch ook de doorstromingsnelheid in bepaalde functies.

Al lang bestaat er bij het O.M. een onbehagen, dat aanvankelijk niet kon worden geconcretiseerd. Bij onderzoeken is evenwel gebleken, dat in die doorstromingsnelheid een groot deel van de wezenlijke bezwaren lagen nl. bij de zittende magistratuur zijn de promotiekansen een op een, terwijl men bij de staande magistratuur meer lagere functionarissen heeft op één hogere.

Een bijkomend – maar niet onbelangrijk – effect van de instelling van de verkeersschout is, dat daarmee de rangenpiramide bij het O.M. aan de voet wordt versmald, zodat de promotiedruk naar boven voor een groot deel wegvalt en men dus een vergelijkbaar carrièreverloop krijgt tussen de staande en zittende magistratuur.

De voorzitter der commissie constateerde dat het feit, dat de wet niet spreekt over specialisatie binnen het O.M., dit in feite de invoering van specialisatie niet in de weg staat. Doch men is hier naar zijn mening wel met iets principiëls bezig. Men introduceert namelijk de niet-jurist in het O.M. En nu is derhalve de vraag, of men zulks wil of niet. Spreker beschouwde het werk van de staande magistratuur nog altijd als juridisch werk. Hij huiverde dan ook voor deze introductie. En zeker, aldus spreker, als dan bovendien via de mogelijkheid van het plaatsvervangend officier van justitie-schap eigenlijk de opening naar uitbreiding voor het andere werk in de wet al geboden wordt. De verdere penetratie wordt als het ware voorbereid, zij het weliswaar op kantongerechtsniveau. Spreker concludeerde dan ook, dat hij nog niet zo ver was, dat in de staande magistratuur de niet-jurist zijn intrede moet doen.

De over deze zaak ontstane discussie gaf de Minister aanleiding op te merken de voorgestelde mogelijkheid om de verkeersschout aan te wijzen tot plaatsvervangend officier van justitie, nog eens nader te bezien.

In dit verband merkte de bewindsman nog verder op, dat de transactie als executabele titel een vermindering zal betekenen van het aantal zaken, dat op de zitting komt. Dit is een vermindering, die de druk verlicht. Dit is als een verbetering toe te juichen, echter onder de veronderstelling, dat die druk, absoluut gezien, gelijk blijft. Maar het punt is echter, aldus de bewindsman, dat die druk structureel verhoogd wordt. En dan zal deze transactie het probleem structureel niet oplossen.

Van de zijde van de Minister werd voorts opgemerkt, dat Nederland op het buitenland, b.v. Duitsland, de Scandinavische landen en België, een uitzondering is, dat namelijk bij het kantongerecht de zaken bij het O.M. door juristen worden behandeld.

Aan het slot van het overleg gaf de voorzitter der commissie de bewindsman in overweging op de vraag of uit het voorliggend ontwerp de voorstellen, welke aan het begin van dit overleg aan de orde waren geweest, zouden kunnen worden gelicht en alsnog in een afzonderlijk wetsvoorstel zouden kunnen worden opgenomen, te antwoorden nadat het verslag inzake dit overleg verschenen zou zijn.

De Minister zegde toe zijn zienswijze, na het verschijnen van het verslag, aan de commissie kenbaar te maken.

Aldus vastgesteld, 2 december 1971.

GEELKERKEN	VAN DER SANDEN
WIEBENGA	HAAS-BERGER
VAN SCHAIK	KAPPEYNE VAN DE COPPELLO
WOLFF	STOFFELEN
GOUDSMIT	DE GAAY FORTMAN
HAARS	K. A. KEUNING
GEURTSSEN	G. M. P. CORNELISSEN.
ROETHOF	

RECHTERS-VACATURES sinds 1968

		Aantal solli- citanten	Hiervan buiten- staanders	Hiervan oud-raio's	Al dan niet voltallige aanbeveling
Rechter Alkmaar	e.o. mr. v. d. Wall Bake	12	6	2	ja
Rechter Rotterdam	tijd. uitbreiding (i.v.m. mr. Fränkel)	3	1	1	ja
Rechter Arnhem	ben. mr. Beversluis tot raadsheer hof Leeuwarden	14	5	5	ja
Rechter Rotterdam	ben. mr. Roggen tot raadsheer hof 's-Gravenhage	7	1	4	ja
Rechter 's-Gravenhage	overlijden mr. M. O. Cahen	} 10	3	4	ja
Rechter 's-Gravenhage	e.o. mr. A. H. C. Gieben				
Rechter Groningen	ben. mr. Oudkerk tot rechter te Rotterdam	16	6	5	ja
Rechter Leeuwarden	ben. mr. Franx tot rechter te Amsterdam	5	2	2	ja
Rechter Haarlem	uitbreiding	4	2	2	neen (2)
Rechter Roermond	e.o. mr. Movig	5	1	2	ja
Rechter Amsterdam	ben. mr. Cohen Terraert tot vice-president	} 7	3	3	ja (twee gelijklopende aanbevelingen)
Rechter Amsterdam	e.o. mr. Matthes				
Rechter Maastricht	ben. mr. Reijnders tot raadsheer hof Leeuwarden	3	1	1	opnieuw opengesteld
Rechter Utrecht	uitbreiding	} 11	8	2	ja
Rechter Utrecht	ben. mr. v. Eck tot vice- president				
Rechter 's-Hertogenbosch	uitbreiding	} 9	6	2	ja
Rechter 's-Hertogenbosch	uitbreiding				
Rechter Middelburg	ben. mr. Thöne tot raadsheer hof Amsterdam	} 15	6	1	ja
Rechter Middelburg	e.o. mr. Coester				
Rechter Maastricht	uitbreiding	—	—	—	opnieuw opengesteld
Rechter Dordrecht	tijd. uitbreiding lid Hof van Justitie	6	4	1	ja
Rechter Arnhem	idem	4	3	0	neen (2)
Rechter Maastricht	uitbreiding	6	2	1	neen (2)
Rechter Rotterdam (kinderrechter)	te verwachten intrekking v. d. aanwijzing van mr. Schröder als kinderrechter	2	1	0	neen (2)
Rechter Roermond	uitbreiding	5	2	1	ja
Rechter 's-Gravenhage	uitbreiding	7	3	2	ja
Rechter Rotterdam	ben. mr. Poerink tot vice- president	} 8	4	1	ja
Rechter Rotterdam	ben. mr. Meursing tot raadsheer hof Leeuwarden				
Rechter Arnhem	e.o. mr. Bonhomme	9	4	3	ja

		Aantal solli- citanten	Hiervan buiten- staanders	Hiervan oud-raio's	Al dan niet voltallige aanbeveling
Rechter Amsterdam	ben. mr. graaf Schimmelpen- ninck tot pres. rb. Alkmaar	} 6	3	2	ja
Rechter Amsterdam	te verwachten ben. van één der rechters tot vice-president				
Rechter Dordrecht	ben. mr. Waardenburg tot vice-president	5	1	1	ja
Rechter Arnhem	te verwachten vertrek van een lid van het college (mej. Donner)	10	1	5	ja
Rechter Amsterdam	uitbreiding	4	1	2	ja
Rechter Rotterdam	ben. mr. Stol tot raadsheer hof Amsterdam	} 8	3	1	ja (gelijkluidende aanbeveling)
Rechter Rotterdam	ben. mr. Roem tot raadsheer hof Amsterdam				
Rechter 's-Gravenhage	ben. mr. Erdman tot raadsheer hof 's-Gravenhage	7	3	2	ja
Rechter Leeuwarden	ben. mr. Veder tot vice- president	5	1	2	ja
Rechter 's-Gravenhage	ben. mr. Boas tot raadsheer hof Amsterdam	5	3	2	ja
Rechter 's-Hertogenbosch	te verwachten vertrek van één der rechters (mr. Leijten)	7	3	3	ja
Rechter Breda	ben. mr. Drijkoningen tot kantonrechter te Roermond	8	2	4	ja
Rechter (tevens kinder- rechter) Dordrecht		2	—	1	neen (éénmansaan- beveling)
Rechter Amsterdam	uitbreiding	6	2	3	ja
Rechter Arnhem	ben. mr. H. J. van Heijningen tot lid Hof v. Justitie Ned. Antillen	9	2	7	ja
Rechter 's-Gravenhage	e.o. mr. v. Hellemond	8	4	4	ja
Rechter Dordrecht	te verwachten vertrek van één der rechters (mr. Wytéma)	5	—	4	ja
Rechter Assen	ben. mr. Berkhout tot rechter te 's-Gravenhage	9	4	4	ja
Rechter Groningen	ben. mr. Wedeven tot rechter te Amsterdam	8	2	4	ja
Rechter 's-Gravenhage	ben. mr. Pronk tot vice- president	9	4	4	ja
Rechter Zutphen	e.o. mr. Holleman	} 10	3	5	ja
Rechter Zutphen	e.o. mr. J. de Ruiter				
Rechter Amsterdam	ben. mr. Bruyn tot vice-pres. + uitbreiding	3	1	1	ja
Rechter Rotterdam kinderrechter	te verwachten vertrek van één der kinderrechters (Abbenhuis)	0	—	0	—
Rechter Alkmaar	uitbreiding	4	2	2	neen (2)
Rechter Arnhem	uitbreiding	6	1	5	ja
Rechter Breda	ben. mr. H. L. Morsink tot vice-president	4	—	4	neen (2)

		Aantal sollicitanten	Hiervan buitenstaanders	Hiervan oud-raio's	Al dan niet voltallige aanbeveling
Rechter Rotterdam	ben. mr. W. v. d. Berg tot vice-pres. rechtbank Breda	2	1	1	neen (2)
Rechter Roermond	tijdelijke uitbreiding	2	1	1	neen (1)
Rechter Maastricht	ben. mr. Cornelissen tot rechter te Zutphen	5	1	4	ja (gelijkluidende aanbeveling)
Rechter Maastricht	e.o. mr. W. E. A. J. Penning ing. 1-8-1970				
Rechter Breda kinderrechter	ben. mr. Pluymaekers tot kinderrechter te Maastricht	0	—	0	andere rechter tot kinderrechter aangevozen
Rechter Arnhem	ben. mr. v. Vucht tot raadsheer hof Arnhem	5	—	5	ja
Rechter Rotterdam	ben. mr. Ellis tot raadsheer hof 's-Gravenhage	3	2	1	ja
Rechter Alkmaar	ben. mr. Vellinga tot kantonrechter te Amersfoort	2	1	1	neen (2)
Rechter Groningen	ben. mr. J. E. de Jonge tot vice-president	5	3	1	ja
Rechter Maastricht	ben. mr. Dahmen tot rechter te Roermond	0	0	0	opnieuw opengesteld
Rechter Amsterdam	ben. mr. Witteman tot raadsheer hof Amsterdam	1	1	0	opnieuw opengesteld
Rechter Amsterdam	uitbreiding	3	2	1	neen (2)
Rechter Breda	aanw. mr. Willekens tot kinderrechter	3	—	3	ja
Rechter Arnhem	uitbreiding	1	—	1	neen (1)
Rechter 's-Hertogenbosch	uitbreiding	2	2	0	neen (2)
Rechter Assen kinderrechter	ben. mr. v. d. Blom tot kantonrechter te Assen	3	2	0	neen (1)
Rechter 's-Gravenhage	tijd. uitbreiding i.v.m. ben. mr. v. Goethem tot secr. Cie. Dubbink	3	2	1	neen (2)
Rechter Rotterdam	ben. mr. Gerbrandy tot raadsheer hof Arnhem	4	3	1	ja
Rechter Groningen	ontslag mr. L. H. Smitt door Hoge Raad	3	3	0	neen (2)
Rechter Maastricht	ben. mr. Hermans tot vice-president	1	1	0	neen (1)
Rechter Breda	ben. mr. Linthorst tot kantonrechter te Breda	2	1	0	neen (2)
Rechter Arnhem	ben. mr. Jansen tot raadsheer hof 's-Hertogenbosch	1	1	0	neen (1)
Rechter Breda kinderrechter	uitbreiding	2	1	0	neen (2)
Rechter 's-Hertogenbosch	ben. jhr. mr. v. Sasse v. Ysselt tot vice-president	2	1	0	neen (2)

		Aantal solli- citanten	Hiervan buiten- staanders	Hiervan oud-raio's	Al dan niet voltallige aanbeveling
Rechter Almelo	uitbreiding	} 3	1	0	ja
Rechter Almelo	ben. mr. Holtz tot vice- president rb. Leeuwarden				
Rechter Groningen	te verwachten defungeren van één der rechters per 1-12-1971 (mr. De Jong)	1	1	0	neen (1)
Rechter Dordrecht	ben. mr. André de la Porte tot vice-president	1	1	0	opnieuw opengesteld